

ZVUK • ZVUK

OSOBNOSTI KRAJE

Dr. Antonín Cyril Stojan

VERE TRIBUNUS PLEBIS ...

Dvacátého devátého září před šedesáti devíti lety zemřel olomoucký arcibiskup dr. Antonín Cyril Stojan. Tenkrát odešel muž, s jehož jménem je spojena sláva Velehradu a Hostýna, myslitel, usluhující o sjednocení východní a západní duchovnosti a zároveň nesmírně laskavý charismatický člověk, který vlastním životem dokázal, že i v odcizeném 20. století je možné spojit nadčasové biblické dobro s praktickou každodenní politikou. Arcibiskup Stojan trpělivě a neúnavně přesvědčoval svět, že sociální postavení člověka v průmyslové společnosti lze skutečně vyřešit jen ve spojení s duchovními hodnotami, tedy ve víře a vědecké lásce.

Foto: Jiří ROHEL

I jinak výrazně kritický a věcně protikatolický T. G. Masaryk shrnul svým přesným způsobem kvality Stojanovy osobnosti v kondolenčním listu z 1. října 1923: "Metropolitní kapitule v Olomouci. Vyslovuji Vám, pánové, při odchodu pana arcibiskupa vřelou sympatii. Poznal jsem záhy jeho upřímnou lidumilnost, zejména také v době společného poslancování. Vážil jsem si vždy, že ve své vysoké funkci zachoval si svou lidovou bodrost a srdečnou laskavost k moravskému lidu. T. G. Masaryk." Popularita, které se Stojan těšil ve všech společenských vrstvách, měla rovněž svůj horizontální rozměr, překračovala hranice národů a států. Osobitým výkladem a soustavným šířením cyrilometodějské myšlenky je Stojan evropskou osobností, v mnohém předjímající ekumenické snahy a potřeby dneška. Vedle msgr. Jana Šrámka tak vystupuje z našich církevních dějin vzácná postava, kterou svět i my teprve začínáme plně doceňovat.

Ve státní vědecké knihovně v Olomouci jsou uchovány stovky

svazků Stojanovy korespondence, jeho četných politických projevů i jeho práce teologické, básnické a publicistické. Nejúplnějším dostupným pramenem informací o Stojanovi je kniha "Arcibiskup Dr. Antonín Cyril Stojan. Život a dílo" P. Fr. Cinka z roku 1933 a spis autorů olomoucké metropolitní kapituly "Apoštol křesťanské lásky a jednoty církve" z r. 1988. Stěžejní studie B. Zlámalá a Antonína Suránka na své domácí vydání teprve čekají. Snad k jejich urychlenému zveřejnění přispěje Stojanova beatifikace, oficiálně zahájená "apoštolským procesem" v srpnu 1987. Bohatství Stojanova života nelze shrnout v krátké populární stati. Můžeme si jen připomenout nejzákladnější data a souvislosti.

Moravský metropolita, arcibiskup ThDr. Antonín Cyril Stojan, se narodil 22. 5. 1851 v Beňově na Hané. Byl výrazně ovlivněn duchem své doby, především renesancí mariánského kultu a oživením cyrilometodějské tradice v souvislosti s oslavami milénia příchodu sv. Věrozevěstů na Moravu.

Cyrlometodějská tradice v té době znamenala pro rakouské Slovany důležité východisko v jejich snaze o rovnoprávné národnostní uspořádání celého mocnářství. Přiznačné přitom bylo, že slovanské národy se většinou hlásily ke katolicismu, pravoslavi a řeckokatolické ortodoxii, zatímco centralistické a germanizační snahy Vídně se opíraly o velkoněmecký říšský osvícenský liberalismus a o určité špičky katolického kléru spojeného s dvorem a jeho katastrofální národnostní politikou. Tento deformovaný stvol katolické církve nechal prosul jako tzv. austrorakolismus. Ve druhé polovině 19. století, v době Stojanova mládí, tedy do značné míry splyvaly slovanské snahy církevní, politické a obecně kulturní. Velkou úlohu přitom sehrál František Sušil, který svůj buditelský program shrnul pod heslem "Církev a vlast". A právě on se tak stal celoživotním vzorem A. C. Stojana. Dalo by se říci, že Stojan prohloubil a upřesnil tento program, přičemž

důraz položil na budování dvou církevních a kulturně politických center, Hostýna a Velehradu. Spojnicí jeho snah se stala cyrilometodějská myšlenka. Je vysoce symbolické, že v tomtéž roce, kdy umírá František Sušil, přijímá Stojan své břimovací jméno Cyril.

Stojan studoval v letech 1862 - 1864 na piaristické škole ve Staré Vodě u Libavé a následně až do roku 1868 pokračoval na piaristickém gymnáziu v Příboře. V letech 1868 - 1872 vystudoval piaristické gymnázium v Kroměříži. Pak nastoupil do semináře v Olomouci a 5. července 1876 byl vysvěcen knězem. Víme, že vykonal děkovnou pouť na Hostýn a na Velehrad, kde na sjezdu seminářistů a bohoslovců přednesl první významný projev. Přednášel na téma "Jak nejlépe prospějí národu svému, jakými prostředky lze pracovat na sjednocení bratří našich". Tenkrát také vyjádřil grandiózní záměr obnovy duchovního Velehradu. Pak nastoupil do prvního kněžského působení v převážně německých sudetských Sítích.

Teprve po dlouhé pastorační činnosti v mnoha farnostech stal se roku 1908 proboštem v Kroměříži a posléze, již jako kanovník a kapitulní vikář, vkročil do časů první Československé republiky. Konečně v lednu roku 1921 byl inaugurován arcibiskupem olomouckým. V roce 1896 byl promován doktorem teologie. Jeho disertační práce "O sjednocení národů slovanských u víře s církví římskokatolickou podle úmyslů sv. Otce Lva XIII." shrnuje dějiny unionistických snah a poprvé se v ní objevuje návrh na zřízení všeslovanské cyrilometodějské univerzity.

Unionismu a slovanskému vlasteneckému programu věnoval A. C. Stojan nezměrné úsilí. Vlastně již od doby studentských spolků, jako byla "Jednota katolických bohoslovců československých" založená na hradě Buchlově v srpnu 1868, exponoval se po celý život jako organizátor a zakladatel četných sdružení, spolků a institucí, které svým významem postupně přesáhly rámec země a státu. V roce 1892 tak díky Stojanovi vzniklo živé duchovní centrum slovanského sjednocení, "Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje". Již po třech letech měl apoštolát 60 000 členů, šířil se v Chorvatsku a Slovinsku a mezi emigranty v Americe.

V roce 1902 zakládá Stojan "Družstvo Velehrad" a jeho sny se naplňují velehradskými unionistickými sjezdy, z nichž první se konal r. 1907, a jejichž řadu přerušuje až I. světová válka. V souvislosti se sjezdy byla ustavena i Akademie velehradská (1909) a začal vycházet časopis "Apoštolát

sv. Cyrila a Methoda pod ochrannou blahoslavené Panny Marie" (1910). Tento časopis zanikl v roce 1948. Na Velehradě bylo vybudováno i pozoruhodné muzeum slovanského národopisu.

Politickou dráhu nastupuje dr. Stojan v roce 1896. Spolu s Mořicem Hrubanem stojí u zrodu katolicko-národní strany. Inspirování encyklikou "Rerum novarum" papeže Lva XIII. vytvořili první křesťansko sociální program v našich zemích. V programu najdeme i tyto body: "... aby v otázce dělnické se u nás napříště kladl největší důraz na křesťanskou spravedlnost...", "... aby dělnému lidu se dostalo práce a za práci, která je povinností každého člověka, slušné a spravedlivé mzdy...", "... nesmi se připustit, aby byla práce kapitálem zmonopolizována, aby se stala lichvou a sobeckým vykořisťováním slabších, aby se dělný lid stal otrokem kapitálu...".

Poslancem byl Stojan poprvé zvolen v březnu 1897. Kandidoval do říšské rady za slovácko-hanáckou kurii. Politice se pak nepřetržitě věnoval dalších 25 let. Po celou tu dobu si dokázal udržet živý kontakt se svými voliči. Na půdě rakouského a posléze i československého parlamentu prosazoval řadu vlastních návrhů a iniciativ a zúčastnil se přípravy četných zákonů: Připomeňme zde alespoň jeho podněty na regulaci řeky Moravy a úspěšné návrhy na vládní pomoc při železných pohromách, četné žádosti o vytváření pracovních příležitostí pro nezaměstnané, návrhy na úpravu pracovní doby a stanovem pracovního volna, požadavky na podporu živnostníků a drobných podnikatelů a výraznou angažovanost za přijetí spravedlivých jazykových zákonů. Jako poslanec a politik prosul Stojan mimořádně rozsáhlou korespondenci. Denně dostával 50 - 70 dopisů a denně expedoval desítky odpovědí. Je téměř neuvěřitelné, že přitom řídil agendu "Matice Svatohostýnské", "Jednoty

velehradské" a "Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje", psal novinové články, vedl si deník a našel si čas i k básnické tvorbě. Jako říšský poslanec se věnoval i kněžské službě mezi vídeňskými Čechy.

Stojan se musel zabývat také politickoorganizační prací. 8. září 1901 se z jeho iniciativy konal na Velehradě první manifestační sjezd československého rolnictva. Při té příležitosti zde byl ustaven křesťansko sociální "Katolický spolek českého rolnictva". V roce 1907 vypracoval stanovy "Sdružení rolnické katolické omladiny na Moravě a ve Slezsku". Z jeho podnětu se 28. září 1913 konala na Velehradě manifestace Slováků hledajících společnou státní budoucnost s českým národem. Stojanova politická činnost pochopitelně vyvolávala značnou nelibost rakouských vládních kruhů. Avšak jeho obliba a široká popularita zabraňovala státní moci, aby vůči němu represivně zakročila.

Pro tuto zvláštní situaci je příznačné, že Stojan byl dokonce za války vyšetřován z velezrady. Byl na něj vydán zatykač, avšak řízení nakonec zastavil cestou milosti císař František Josef. Stojan sám se nijak nebránil. Omezil se na krátký výrok: "Trpí jím, trpěl bych taky..."

Jen krátce chceme na závěr připomenout mohutné velehradské exercice a obrovské budovatelské úsilí, které A. C. Stojan odvedl při úpravách a zakládání kostelů. Většinou přitom musel osobně organizovat sbírky a pouštět se do riskantních finančních operací. Celý život a doslova až za hrobem provázely dluhy, ale Hostýnem a Velehradem i svou duchovní a publicistickou prací si vystavěl skutečně nehnoucí pomník. Osobnost arcibiskupa A. C. Stojana krátce a přesně charakterizoval papežský nuncijs Granito Pignatelli di Belmonte: "... Vere tribunus plebis ..."

JAROSLAV ZAPLETAL

Z myšlenek A. C. Stojana

"... Národ český, žijící ve středu Evropy a vzděláním svým vynikající, má být touto, svou polohou a kulturou spojovacím mostem mezi románským a německým západem a slovanským východem. (...)

Úkolem národa českého bude seznamovat s tímto duchem slovanský teoretický i praktický západ. Ježto základem slovanské kultury bylo náboženství a jest jím namnoze dosud, přispívala by znamenitě k účelu výše uvedenému stolice bohovědné literatury slovanské na státní fakultě v Olomouci. Stolice tato by podrobně zasvěcovala posluchače do jazyka a literatury staroslovanské, učila by je znáti dílo sv. Cyrila a Metoděje z původních pramenů. Z další literatury slovanské byla by posluchačům jasná věrouka, mravouka, církevní právo a organizace slovanská, křeťou by pak bylo lze srovnávat s naší dosavadní organizací. Tato stolice by pestré kmeny slovanské seznamovala, sblížovala. Učila by Slovany různých konfesi snášenlivosti náboženské a slovanskému bratrství. Doporučuje se zřídit ji v Olomouci, která zeměpisně leží v srdci Republiky československé, nemá daleko na Slovensko a je nejbližší Velehradu, působišti zakladatelů kultury slovanské, sv. Cyrila a Methoda..."

(Z textu rezoluce NS, 11. 3. 1919)

GENIUS LOCI

HRNČÍŘ Z HALENKOVIC

Jsou hrnčiči jsou, když jím kruhy idou, když jím kruhy týden stojí, hrnčiči se hladu bojí, chleba nemajou.

Takto se zpívalo v Jalubí, jedné z vesnic našeho kraje, kde se ještě v tomto století udržovaly tradice lidové džbánkařské výroby. Hrnčičství a džbánkařství bylo v minulém století jedním z nejvýznamnějších řemesel. Mezi Uherským Hradištěm a Zlínem mělo svá významná centra. Tupesy, Jalubí,

Buchlovice, Napajedla, Březolupy, Pozlovice, zde všude pracovali mistři a tovaryši tohoto starobylého cechu. Významným střediskem kamnářství byly Traplice. Z Napajedel pochází známé keramické rody Úřednicků a Landsfeldů. Ještě počátkem století pracoval v Halenkovicích

hrnčič z rodu Žitných - Albin. Jeho rod pocházel z nedaleké Nové Dědiny. První z hrnčičského rodu Žitných Michal se přestěhoval do Halenkovic, protože tam našel dobrou hlinu. Keramické výrobky Albina Žitného jsou sverázná a osobitá, vymykající se běžnému stereotypu. Byl velmi dobrý kruhař a zručný modelář. Modeloval řadu rázovitých lidových figurek Hanáků a Hanaček a věnoval se i tvorbě pro děti (hračky, pokladničky). S oblibou domodeloval i nádoby vytváčené na hrnčičském kruhu. Zdobil

je listy, růžemi, větvíčkami, květy. Někdy dělal džbány ve tvaru lidské postavy. V jeho rukopise se nezapře smysl pro humor a vedle užitého charakteru mají výrobky i jasnou dekorativní tvář. Albin Žitný měl síkonné ruce a lidé jeho výrobky rádi kupovali. Rozvážel je po okolních dědinách a často prodával i na trhu v Kroměříži a Napajedlích.

Keramiku se naučil dělat A. Žitný především u svého otce a i jeho bratr, žijící v Napajedlích, s ním spolupracoval. Další znalosti získal jako mladý tovaryš na

vandru v Bystřici p. Hostýnem, Prostějově, Čechách i na Slovensku. Nabyté znalosti uplatňoval až do roku 1914, kdy zemřel.

Je velká škoda, že se nepodařilo realizovat záměr dřívějšího MNV Halenkovic - adaptaci jizby s ukázkami tvorby tohoto samostatného a ojedinělého lidového tvůrce. Je to otevřeně téma pro dnešní obecní úřad Halenkovic.

JIŘÍ SEVERIN

Džbán z r. 1910

U MĚNÍ

V sochařské dílně se rodí dar olomoucké arcidiecéze francouzským křesťanům

Otmar Oliva před odléváním d'áblů

Snad se nedopustím rouhavé velkohubosti, když prohlásím, že Velehrad není jen magickým poutním místem s obdivuhodnou pamětí, ale i bydlístem akademického sochaře Otmar Olivy - čtyřicetiletého olomouckého rodáka, jehož bronzové figurální plastiky, liturgické předměty, dotváření chrámových interiérů i reliéfní výzdoba zvonů (včetně toho, který si odvezl do Vatikánu papež Jan Pavel II.) již získaly evropský punc. Kdo se s nimi seznámí, ten pochopí, že Oliva tvoří je blízcem velehradského genia loci. Navíc je každá nová plastika očekávána (nejen mnohými přáteli) tak trochu s úzkostí. Rodí se totiž po týdnech přemýšlení, skicování a modelování v žáru roztažené bronzové a nikdo neví, jak porod dopadne. Přijel jsem na Velehrad pár dnů před litím.

Sochař má na sobě montérky poznamenané voskem, sádrou, pískem a uhlím. Je rozčuchaný, není oholen, oči se mu však nelesknou únavou, ale ... (extázi?). S nedočkavostí až klukovskou ukazuje do žilací pece, která zvolna chládne. Je plná neforemných předmětů: forem. "Uvnitř jsou dutiny," říká, "a to jsou vlastně ty sochy. Ještě včera byly voskové, ale vosk jsem vyvařil, takže teď..." "Jsou vzduchové," doplňuje výklad. Pobaveně se tě "duchaplnosti" zasmál a zavedl mě na druhou stranu dílny, kde už má připravenou další pec - tavici. V grafitovém tyglíku čekají na roztažení bronzové úločky. "Já nejsem typický sochař," pokračuje velehradský Praxiteles, "protože modeluji z vosku a zbytek za mne vlastně udělá oheň. Ten postup, říká se mu metoda ztraceného vosku, je starý 5000 let." Na pár vteřin se zamyslel, pak navázal: "Kromě ohně mi vždycky pomáhají i přátelé. Těší se na to půl roku, protože co udělám přes zimu, odleje se na jaře, a co udělám přes léto, odleje se na podzim, když zraje burčák. Pro nás je to slavnost. Je v tom velmi mnoho fyzické práce, ale zároveň i mystérium. Něco jako zrození. Samotné nalití bronzu do formy je vzrušující... krásné. Nikdo předem neví, jestli se odlitek podaří, to se ukáže až po rozbití formy."

"Jsem rád," dodává po chvíli, "že mám kamarády, kteří mi na dvoře pomohli tuto minihut vybudovat. Začátek byl smutný. Na zářah estébáků mi místní fabrika

v Uherském Hradišti odmítla odlít voskové modely, takže..." Malé odbočení nás vrátilo přes osmdesátá léta, kdy spolupracoval se samizdatovými edicemi Refugium Velehrad a Střední Evropa, až do roku 1979: čerstvý absolvent pražské AVU byl na základě udání zatčen a odsouzen za šíření materiálů Charty 77. Za mřížemi dozrál v silnou osobnost, tam našel i nové přátele - Alberta Černého, Jiřího Dienstbiera, Václava Umlauba, Jana Zmatlika, Aleše Macháčka... tam dokonce dostal nabídku zprostředkovanou olomouckým malířem Ivo Přileským: zdobit zvony paní Laetitie Dytrychové. Neopřestal tedy pracovat ani ve vězení, o němž se vyjádřil: "Tam si mne našel Bůh a asi jsem odtud vyšel jako hotový katolík."

Vrátili jsme se k žilací peci. Pám se, co je uvnitř forem. "Dáblůve," odvětil, "zabývám se jejich ztvárněním už dlouho. Je to Zlo." Vybavila se mi jedna z dřívějších plastik: hadi spletenec svaloviny, hnátá a oháněná nese, místo skřelebu antikristova, vejce - ten zklidňující atribut harmonie. Vše uhrančující vycizelované, dokonale elegantní. (Dábel je rafinovaný, je v nás, řekl kdysi Otmar Oliva.) "Pak je tam ještě jedna socha mého kamaráda," přerušil mě zamyšlení, "ta věc je společná. Ale dáblů si dělám jen pro sebe. Už jsem s nimi vlastně skončil, mám je přečtené." Trochu jsem mu to vítězí záviděl, a protože závist je od dábla, utekl jsem k otázce: "A co dál?"

"Dál je takové nádherné... nádherné jakoby posláni. Ve Vaux sur Seine je románský kostel s mírně gotickou úpravou. Uvnitř není kromě židli žádný mobiliář. Francouzští památkáři povolili, aby uprostřed té čisté architektury byla jako

jediná dekorace moje věc. To je pro mne obrovské vyznamenání, ale já jsem jen prostředníkem, protože jde o dar olomoucké arcidiecéze jejich

cm, šířka 150 cm), přede mnou Otmar Oliva rozprostírá: "Bude tam jediná figura: svatováclavská orlice, která drží v podobě spony znak

FOTO Otto Kamenský

diecéze ve Versailles. Původně se mělo jednat o setkání Johanky z Arku se sv. Anežkou českou, ale k interiéru tohoto kostela se figury nehodí, takže už půl roku si s tím lámou hlavu, dělám si různé studie, skicy... a teď cítím, že to půjde, že už začnu modelovat z vosku, abychom to mohli s přáteli na jaře odlít do bronzu."

Vystoupili jsme po schodech do ateliéru. Jednu ze skic, která zobrazuje budoucí bronzovou plastiku ve skutečných rozměrech (výška 130

naši olomoucké arcidiecéze. Tato spona uzavírá kruh visící na stylizovaném hřebu a ten je zatlučen do Kristova kříže. Kříž je vertikálně strukturovaný a nese tři slova: RECONCILIATION (smíření), CHARITÉ (milosrdenství), UNITÉ (jednota). Vzpomenutý kruh - to je uzavření. Naplnění. Symbolizuje opět setkání dvou křesťanských kultur po tisíciletích. Zároveň je i jakýmsi záchranným pásem hozeným z paluby potápějící se lodi. Bude na něm francouzsky napsáno: Na památku

z věčnosti a z přátelství otci Lejeune a farnosti ve Vaux s. Seine za jejich pomoc křesťanům perzekuovaným v Československu v letech 1981 - 1989. Moravští křesťané v r. 1992."

Jako bych už byl v románském kostele u Paříže a ta slova zhmotněná bronzem viděl. Občejně poděkování. A zároveň pomník všem poděkováním a všem, kteří pomáhají. Mou vizi přetřhl sochař a litec praktickou poznámkou: "Dělat bronzové plastiky je dnes velice nákladné. Už samotný bronz se těžko shání a je

drahý." Pak jsem se dozvěděl, že Otmar Oliva právě založil cenu Jiřího Sedláka, talentovaného absolventa uherskohradištského UMPRUM, který zemřel na srdeční chorobu ve 23 letech v roce 1976. "Byl to můj kamarád. Oba jsme se vyučili u malíře a sochaře Vladislava Vaculky. Takže když jsem za 20 měsíců basy dostal jako odškodné 50 000 korun, uložil jsem ty peníze do banky a z úroků si bude moct každý rok některý z nadějných studentů umprumky odlít vlastní plastiku."

Antonín BAJAJA

Strany 12 a 13 připravil redakční kruh časopisu Zvuk (Zlín, Vsetín, Uherské Hradiště, Kroměříž), který vycházel v letech 1990-1991.

U ENKRÁT

(autentický proslov církevního tajemníka ONV z poloviny osmdesátých let)

Soudruzičky a soudruzí! Byl jsem požádán, abych přispěl do vašeho odborářského školení a tak jsem si něco připravil, jenom tak něco v kostce jsem si připravil, a to o náboženství.

Náboženství. Pozor, náboženství a náboženské vyznání je nebe a dudy, a to je rozdíl. A církev je taky rozdíl. Ve světě jsou taková lidla, a ti věří, a af se tomu říká Bůh, Jehova, Alah nebo Gott a já nevím jakýho čerta.

Něco o religiozitě. Religiozita je ...no? Kdo z vás to ví? Jak všichni víme! Stupně náboženského zamoření na určitém teritoriu. Podívejte se: okrem nás zhruba sto devadesát tisíc lidí, a panáček vykazovali v roce 1978 devadesát tisíc římskokatolíků, ti jsou nejbližší. Já jsem si to nechal tam od kluků stafáků vytáhnout a ejhle! Zjistil jsem, že biskupovi vykazují devadesát tisíc a já jsem si udělal průzkum a zjistil jsem, že je to o moc méně. Tak oni vykazují biskupovi devadesát a jsou u něho dobří, mají činnost, a nám vykazují třicet tisíc a říkájú, co po nás chcete, dyť je nás pár. Oni jsou veliči chudáci. Tož jsem si to nechal svolat a povídám: hergot, kterému panáčkovi to nebudou souhlasit, tak dopanáčkova. A od té doby mám pokoj.

Sekty. Jsou aj jiné sekty než římskokatolíci a u nás máme aj sekty zakázané, a oni nám přesto vyvíjajú činnost a všeccko to zavíná Bafa, všeci dobře víme, že posílá ty svoje experty do světa a oni to sem potom dotáhli, ale nic se nebojte, už to vyhyhnulo skoro všeccko. Bůh není. Jednoduše vám to dokážu. Potom.

Další základní pojmy: gravitace. Gravitace je takové to, když už se to nedá srazit k zemi. Ještě se k tomu vrátíme.

Papež. Papež, ten světlí zbraně, pravda, aj nepřítel. A Wojtyla nám podvraci republiku. Má prej ve světě vliv. Tož af má. Af si ho nechá. Ale u nás ne. Na našeho biskupa tam vyjel, že je komunistický agent. Poradil jsem mu: Pane biskupe, řekněte mu, že Československá republika není Svatopetrské náměstí. A od té doby má od něho pokoj. My k nám Wojtylu nepustíme, toho se nedožeje. Nebo ho pustíme, až u nás bude jediný římskokatolík. A to bude on.

Celibát. Nač byl celibát? No farář měl sedm volů a osm kráv a nač chce zrušit celibát, když ti do hospodářství bude mluvit manželka. To si farář sbalí kufry a vykašle se na to. Hus to odnesl, ale pracuje se na rehabilitaci. Tim je vám jasný pojem celibát.

Pacem in terris. Počitáme, že bysme tam dostali aj ty mladé faráře, věli nám starých šestnáct umřelo. Pacem in terris prej není náboženská

organizace, ale bolševická, no oni se bójja, že po smrti ... a tak. Druhý koncil byl na mládež, ale u nás nový dorost komunisté nepřipustí a tak oni dělajú laický apoštolát, ale většina jich tam jde pro penízky nebo z recese. Treba vyštudovaný inženýrek, velice, velice... tož to je buď bib, nebo já, já nevím. Občanská nauka jednička, tož já nevím. Nech si nikdo nemyslí, že nám bude naši mládež, naše socialistické děti, přetahovat.

Nebo jsme oněhdá seděli s manželkou v restauraci a seděli tam odvedenci, pill a měli tolikých šňůrek na krku a na tom křížky nosíja a pivo si dali: Na zdraví, povídám, ty křížky okamžitě dule a dám vám to třeba aj písemně, esli chcete a vůbec! Okamžitě ven! A měli jste jich vidět, nebo já chodim do Sportky sašky s dvěma důhodcama, soudruhama, bývali příslušníci, šak oni mně říkali: požehnej nám při tom, šak ty jsi okresní svatý otec a ta ženská, co tam sedí, za tu ohrádku, má na krku tááákový křížek.

Soudruh Prorok

Povídám: Podívejte se, jak ho sdělá, šel jsem k ni a povídám: Soudruzičko, né, slečno jsem jí řekl, co to ve státním zařízení nosíte na krku? Já jsem posedlý dáblem a mě to uráží, tož smýk s tím do rožka, do těch papírů a byl pokoj, tož tak jsme si dělali legraci. A to máte tak s téma študentama, tož on má jedničku z občanské nauky a já mu povídám: Tož vy jste z nás krásně dělali čtyři roky bílce a pjděš k lopatě a hotovo, nás nikdo nebude oblbovat, tak vám děkuju za pozornost, to bylo enom tak na úvod.

Tož jsme se občerstvili. Přijdeme hned k věci. Tož když jsi tak chytrý, Bože, tož udělej dvě kuličky, jednu o váze pět gramů a druhú deset gramů a dej tu věti do tej menší, no nacpi ju tam a co? Nenacpeš, cha! A je tu prosim důkaz! Nenacpeš, tak nejsi všemohoucí. My vědci na to jdeme vědecky, tak třeba vykouzli těleso, kterým nepohneš. Když s nim nepohneš, tož nejsi všemohoucí, rozumíte tomu důkazu? A když s nim pohneš, tož nejsi všemohoucí, protože ho nevytvoril! Je to prosím na vědecký bázi.

Jediná správná věda je marxisticko leninská filozofie a všeccko ostatní my vědecky neuznáváme. Já vám to tedy nebudu dopodrobna vědecky rozebírat, ale ti, co to mají v hlavě tam pomaněné, kdysi pravili: Bůh je

dědeček s tú ... tú ... palců, jak se to honem jmenuje, no stařeček s fúsama, jak sedí na mračně a tvoří, ale! Podívejme se na něj! Věi zas je to magnetická vlna a Bůh je vysílačka a já su přijmačka, moje srdce je anténa a Bůh je v mém srdci. Nepřítel se modernizuje, cha! A o tom byl ten koncil a chystali ho rok a půl, tedy vidíte, jak se na to připravovali, je to nebezpečný nepřítel a trval tři roky.

Dnes už je dokázané, že papež nechal zavraždit předchozího papeže. Položme si otázku: Proč? Povídám, pane biskupe, řekněte mu, že není papež, ale politik. A budete mět od něho pokoj.

A tož títo špiritisti vyvolávali duchy a my jsme to odposlouchávacím zařízením až z Japonska natočili na magnetofon tam se soudruhama z kopca a máme doklad, jak vyvolávali Stalina, pryť jim řekl, nebudujte socialismus, já jsem to nikdy nechtěl, a Beneš jim řekl, připravujte se pět šest roků na tichý převrat, tož tak! A zavřít!

Československo je socialistický experiment, kdy jsme si panáčky vzali pod ochranu, platíme jich a já mám průměrný věk na okresi desát devět roků a umírá to. Máme, abyste měli přehled, tři děkanáty, a já jsem to vyřešil tak, že faráře, co měl výsledky, jsem přeložil tam a toho zas tam a sledujeme to a jak má některý výsledky s mladýma, tak šup! Nebo si Wojtyla loni vzpomněl, že je to devatenáctset padesát roků od ukřížování Krista. Naráz!

Naráz, ale někdo z nás jsme to neviděli! A vyhlásil Metodějský rok, prej z Hamburku doveze loď životopisy Cyrila chtěl tu to prodáv ... ale my zas: Tož to teda ne! Nejsú na to kapacity, tož nakonec biskup povídá: Bude se to prodávat a výtěžek se použije na opravu střechy.

Prohlášení za svatého. Vymysleli si naráz, že ten biskup olomoucký, on už umřel, no jámu vno oznámim pak, že bude svatý, no byl to takový vztěký chlap, kdo jste ho znal, a věi ho chcú využít, aby získali věřici nevěřici.

Času jak na hodinách. Tak zhruba tyhle ty rity jsou předmětem toho, af už je to tak, či onak. Čestú bratři se přú, esli bylo nanebevězti, nebo neposkvrněné početi a kterého čerta a tož to slavi. A zas jinde máme podchyčené sobotáře a ti slavi sobotu, esté že jsou volně, cha, a ti tedy enom předčítajú z bible a potom k tomu mají cosi formou diskuse. Není to šéma, ale máte to různé. Treba to pochovávaní: u nás máme experiment, že žádný panáček nesmí do krematoria. Máme u nás pěkné krematorium, děláme u nás pěkné pohřby a pěkné se všem ty obrády líbí, tak vy si dělejte svoje. A ten váš počet se snžuje. Panácci tam mají zákaz. Je to experiment. No.

Tak já myslim, že pro začátek, na takové zahájení cyklu, že by to stačilo.

-OC-